

Maa jeg sige til den ærede Ordfører for Venstre (Martin Hansen), at der er god Konsekvens i vort Forslag med Hensyn til Laaneværdiens Fastsættelse. I alle de øvrige Husmandslove bestemte man, at for at oprette Husmandsbrug af den og den Størrelse var det nødvendigt at have den og den Sum. Det var i den tidligere Husmandslov af 1912 12 000 Kr. og i den af 1917 ogsaa 12 000 Kr., men i Fjor fastsatte man 22 000 Kr. Allerede ved Lovens Vedtagelse siger man dog til dem, der ønsker Jord: I faar de $\frac{3}{10}$ i Tilskud, de $\frac{6}{10}$ er Laan, men for saa vidt I møder med de 2 200 Kr. selv og for saa vidt I køber Brug af tilstrækkelig Størrelse, faar I 19 800 Kr. i Laan. At Forholdet var saaledes, vidste man, da man købte, ja, det har man vidst hvert eneste Aar fra 1899 lige til i Fjor. Men sidste Vinter foretog man en Ændring, der ude i det praktiske Liv har vist sig i høj Grad at volds Vanskelighed. Man sagde: Nu er det ikke længere saa dyrt at bygge; derfor gaar vi, medens der tidligere ydedes Statstilskud af 6 600 Kr., nu ned til 3 000 Kr. Men man gjorde det paa den Maade, at man samtidig satte Laanet 1 800 Kr. op, og de, der havde købt i god Tro til, at de kun fik 13 200 Kr. at forrente, fik nu pludselig 15 000 Kr. at forrente. Man maatte saa sætte en lang Frist, saaledes at hvis man var færdig inden dennes Udløb, skulde man komme ind under Reglerne om 13 200 Kr. Saa kom Vinteren og Lockouten; man maatte forlænge Fristen, og jeg er tilbøjelig til at tro, at man maa se i høj Grad mellem Fingrene netop med denne Regel for overhovedet at faa tilstrækkelig mange med ind derunder.

Naar vi har stillet vort Ændringsforslag, er det, fordi vi mener, at under de nuværende Konjunkturer kan man oprette et tilstrækkelig stort Husmandsbrug for de 15 000 Kr., og det er den faste Laanesum, men saa siger vi: Det er muligt, at Byggeomkostningerne endnu ikke er gaaet tilstrækkeligt ned, det kan være, de falder endnu i Løbet af Sommeren, endnu inden I skal til at bygge, og saa kan vi ikke fastsætte Byggetilskuddet; det kan være, der slet intet bliver, det afhænger af, hvordan Byggepriserne efter statistisk Departements Oplysninger er til Efteraaret, naar I skal begynde. Men det gør intet; hvad det især drejer sig om, er, hvor meget de kan have at købe Jord for, og hvor meget et Husmandsbrug kan oprettes for under normale Forhold, hvis Byggepriserne er normale; er de unormale, bliver der et Byggetilskud, gaar de ned paa det normale — hvad Landbrugsministeren jo haaber —

bliver der intet Byggetilskud. Derfor er der god Konsekvens i vort Ændringsforslag, og som jeg sagde før, jeg spaar den højtærede Minister en meget varm Sommer, hvis han modsætter sig det. Hvis vi saa paa Sagen fra et politisk Synspunkt og ikke fra et Realitetssynspunkt, var der intet, vi mere kunde ønske end det, der nu sker om ganske kort Tid, at Flertallet forkaster vort Ændringsforslag.

Niels Frederiksen: Den højtærede Landbrugsminister sagde om os, der talte paa Oppositionspartiernes Vegne, at vi brugte mange Ord til Forherligelse af Loven af 4. Oktober 1919, og sluttede med at sige, at han maatte tro, at det var for at dække vor daarlige Samvittighed. Da jeg ikke anser den højtærede Landbrugsminister for at være i Stand til at undersøge Hjerter og Nyre hos sine Medmennesker, men tænker, at han i al Almindelighed maa slutte ud fra sig selv i saa Henseende, maa jeg maaske have Lov til at tage denne Bemærkning af ham som Udtryk for, at naar han ikke er af de mest tavse indenfor Ministrenes Kred, men er en af dem, der taler mest højt, er det, fordi han skal dække en daarlig Samvittighed.

Jeg vil dernæst gerne sige til den højtærede Landbrugsminister, at det var ikke min Hensigt at agere Barnepege for dem, der skulde ind under de forskellige Jordlove, men den højtærede Minister maa tage med i Betragtning, at naar Forholdene ligger saadan, at der kun i et begrænset Antal Egne er offentlig Jord til Udstykning, medens man andetsteds er henvist til at bruge Loven af 22. Juli 1917, hvis man vil have selvstændige Hjem, kan man ikke deri, at Folk ansøger i Henhold til Loven af 1917, se et Ønske om at komme ind netop under den Lovgivning. Det er faktisk den eneste Maade, hvorpaa man kan faa sig et Hjem i den vedkommende Egn; man vil helst bo i Nærheden af sin Hjemstavn. Men ved det høje Laan er man prisgivet Sælgeren og kommer let til at give for høj en Pris. Jeg ønsker lige saa vel som den højtærede Landbrugsminister, maaske endnu stærkere, at hver enkelt skal tage Ansvaret for sine Handlinger; men jeg vil gerne gaa endnu lidt videre og sige, at naar man vedtager en Lov her i Rigsdagen, maa Lovgivningsmagten tage Hensyn til den Maade, hvorpaa den virker ude i det almindelige Bondeland, at Fok derude tænker og føler saadan, er prisgivet de og de Stemninger, i dette Tilfælde deres Attraa efter at faa et Hjem under visse bestemte Forhold.